

Állásfoglalás pénzügyi lízing egyes feltételeinek megítéléséről

I. TÉNYÁLLÁS

Az állásfoglalás-kérésben foglaltak szerint egy, az Európai Unióban székhellyel rendelkező cég, amely számítógépes játékkerendezések, illetve ezzel összefüggésben szoftverek és hálózati rendszerek tervezésével, fejlesztésével, gyártásával, forgalmazásával és értékesítésével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújt világszerte, Magyarország területére is ki kívánja terjeszteni a tevékenységét. A cég magyar leányvállalata (**Társaság**) a fenti tevékenységi keretén belül az alábbi főbb jellemzők mellett, üzletszerűen, játékgépeket ad bérbe vállalkozásoknak (**Ügyfél**):

- a játékgépek bérbeadása csak vállalkozások számára történik (B2B);
- a bérleti szerződés három évre szól (futamidő);
- a havi bérleti díj 200 euró;
- a szerződés lehetőséget biztosít az Ügyfélnek arra, hogy a futamidő végén, előre meghatározott összeg megfizetésével megvásárolja a játékgépe(ke)t;
- a szerződés nem tartalmaz kamat fizetésre vonatkozó feltételt: a bérlő nem fizet kamatot, ennél fogva a bérlő által fizetendő díj nem különül el tőketörlesztő és kamattörlesztő fizetési kötelezettségre;
- a szerződés nem ír elő nagyobb összegű fizetési kötelezettséget a futamidő elején;
- a kibocsátott számla egységes bérleti díjról szól.

II. JOGKÉRDÉS

A kérelmező (**Kérelmező**) annak vonatkozásában kérte az MNB állásfoglalását, hogy a fenti feltételekkel létrejött üzleti konstrukció a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) szerinti pénzügyi lízingnek minősül-e?

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az üzleti konstrukció tényállási elemei és a hozzá kapcsolódó jogkérdések vonatkozásában a releváns jogszabályi rendelkezéseket a Hpt.-nek a pénzügyi lízing fogalmát rögzítő 6. § (1) bekezdés 89. pontja, háttérjogszabályként pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**) tartalmazza. Ugyanakkor a tervezett konstrukció számviteli vetületével kapcsolatban az MNB előre bocsátja, hogy az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény, illetve a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseinek értelmezése a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. CXXXIX. törvény 39. §-ából következően nem tartozik az MNB feladatkörébe. Mindezek okán hangsúlyozni szükséges, hogy a felvázolt üzleti konstrukció elszámolási háttere kérdésében esetlegesen a Pénzügyminisztérium, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal megkeresése is célszerű lehet.

A pénzügyi lízingre vonatkozóan a Ptk. és a Hpt. is tartalmaz szabályokat, azonban a két jogszabály definíciója és alkalmazási köre több ponton is eltér. A Ptk. és a Hpt. által szabályozott pénzügyi lízing tevékenységek meghatározásával és egymástól történő elhatárolásával kapcsolatban az MNB honlapján állásfoglalást tett közzé¹. Az állásfoglalás kiemeli, hogy a Ptk. szerinti pénzügyi lízing jogintézménye és a Hpt. szerinti pénzügyi lízing pénzügyi szolgáltatási tevékenység az általános-különös viszonyában áll egymással. Míg a Ptk. a pénzügyi lízinget a magánjogi viszonyokban, szerződéstípusként határozza meg, addig a Hpt. annak tevékenységi definícióját adja, alapvetően a hitelintézeti, pénzügyi vállalkozási működés közjogi jellegű szabályozása (pl. az ilyen tevékenységet végző szervezetek működésének engedélyezése) céljából.

¹ [Penzugyi lizing jogi megitelese.pdf \(mnb.hu\)](#)

A Ptk. 6:409. §-a a következőképpen határozza meg a pénzügyi lízingszerződés fogalmát:

„Pénzügyi lízingszerződés alapján a lízingbeadó a tulajdonában álló dolog vagy jog (a továbbiakban: lízingtárgy) határozott időre történő használatba adására, a lízingbe vevő a lízingtárgy átvételére és lízingdíj fizetésére köteles, ha a szerződés szerint a lízingbe vevő a lízingtárgy gazdasági élettartamát elérő vagy azt meghaladó ideig való használatára, illetve - ha a használat időtartama ennél rövidebb - a szerződés megszűnésekor a lízingtárgy ellenérték nélkül vagy a szerződéskötés kori piaci értéknél jelentősen alacsonyabb áron történő megszerzésére jogosult, vagy a fizetendő lízingdíjak összege eléri vagy meghaladja a lízingtárgy szerződéskötés kori piaci értékét.”

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontja szerint:

„Pénzügyi lízing: az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó a tulajdonában lévő ingatlant vagy ingó dolgot, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy a használatba adással a lízingbevevő

a) viseli a kárveszély átszállásából származó kockázatot,

b) a hasznok szedésére jogosulttá válik,

c) viseli a közvetlen terheket (ideértve a fenntartási és amortizációs költségeket is),

d) jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. Ha a lízingbevevő nem él e jogával, a lízing tárgya visszakerül a lízingbeadó birtokába. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét - amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos -, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését.”

A pénzügyi lízing tevékenység akkor minősül az MNB engedélyéhez kötött pénzügyi szolgáltatásnak, amennyiben azt üzletszerűen végzik. Az üzletszerűség fogalmát a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja határozza meg.

„116. üzletszerű tevékenység: az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.”

Az idézett definíció tartalmából következően valamely tevékenység akkor minősül üzletszerűnek, amennyiben az üzletszerűség mindhárom jogszabályi feltétele (ellenérték fejében nyereség-, illetve vagyonszerzési cél, előre egyedileg meg nem határozható ügyletek kötése, rendszeresség) együttesen fennáll. Az állásfoglalás-kérésben (**Beadvány**) leírt tényállásból az tűnik ki, hogy a Társaság kifejezetten profitszerzési szándékkal, több ügyletet kíván kötni előre meg nem határozható ügyfélkört érintően. A Társaság tevékenységét maga a Beadvány is üzletszerűnek minősíti. Mindezek alapján a szerződéses konstrukció, illetve a végezni kívánt tevékenység minden valószínűség szerint üzletszerűnek minősül.

Ennek alapján a Hpt. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pontjában meghatározott pénzügyi lízing definíciós elemeinek a megvalósulását kell vizsgálni.

A Beadványban leírtak szerint és a Kérelmező által sem vitatottan a bemutatott üzleti konstrukció esetén a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. a)-c) pontjaiban foglalt feltételek fennállnak az alábbiak szerint:

a) kárveszély: a szerződés alapján a birtokbaadást követően a kárveszélyt a szolgáltatást igénybe vevő Ügyfelek viselik;

b) hasznok szedése: a hasznok szedésére az Ügyfelek jogosultak;

c) közvetlen terhek viselése Ügyfelek által: a Beadványban foglaltak szerint a Társaság viseli a *közvetett* terheket (a szerződés alapján a játékgépek folyamatos működtetéséhez szükséges alkatrészeket azok meghibásodása esetén – amennyiben a meghibásodás nem a bérlőnek (Ügyfélnek) felróható rendellenes használatból vagy az elvárható karbantartási kötelezettség elhanyagolásából következett be – a Társaság ingyenesen cseréli), míg az egyéb, *közvetlen* terheket az Ügyfél.

Az MNB a c) pont kapcsán megjegyzi, nem teljesen világos a Beadvány közvetlen és közvetett terhekre vonatkozó elkülönítése. Mivel azonban a Kérelmező által leírtak alapján a *közvetlen* terheket az Ügyfél viseli, így az MNB e feltétel megvalósulását is adottnak veszi.

A d) pontban foglalt további feltételek (futamidő, a kamat- és tőkerész, a maradványérték, a tulajdonjog megszerzésének jogosultsága) fennállása azonban vizsgálandó, mivel a leírásban szereplő ügylet kapcsán fizetendő bérleti díj a Kérelmező álláspontja szerint nem különül el tőke- és kamatrészre: a szerződésben nem kerül nevesítetten kikötésre kamatfizetési kötelezettség, illetve az ügylet számlakezelése során is egységes bérleti díjról kerül kiállításra a számla.

A Hpt. hivatkozott rendelkezése a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásaként meghatározott lízingdíjat a teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részletek összegében határozza meg. Az MNB azonban itt kívánja felhívni a figyelmet arra, hogy a d) pontban meghatározott fogalmi elemek, konkrétan a kamat kikötésének vizsgálata – annak az adott konstrukcióban való formai megjelenítésén túlmenően – tartalmi szempontból is indokolt, mivel önmagában az a körülmény, hogy a kamatot és a tőkerészt az adott konstrukció nem nevesíti kifejezetten, még nem eredményezi feltétlenül a Hpt. szerinti pénzügyi lízing alkalmazásának kizárhatóságát.

Az üzleti konstrukció alapján az Ügyfél gépenként havi 200 euró bérleti díjat fizet, továbbá a szerződés lehetőséget biztosít az Ügyfélnek arra, hogy a határozott idejű, 36 hónapos futamidő végén, előre meghatározott összeg megfizetésével (gépenként 2000 euró) megvásárolja az(oka)t. Bár a Beadvány szerint a szerződésben kamat nem kerül kikötésre, a Társaság a könyveiben mégis kamatot számol el: a Beadványban felvázolt tényállás e tekintetben tehát ellentmondásos.

A Hpt. tárgyalt 6. § (1) bekezdés 89. pont d) pontjának szó szerinti értelmezéséből az következik, hogy a lízingdíjnak mind tőkerészt, mind kamatrészt kell tartalmaznia. Abban az elvi esetben tehát, ha a havi bérleti díj valóban és igazolhatóan kizárólag tőketörlesztő-részt tartalmaz, továbbá a tőketörlesztő-részek és a maradványérték összege megegyezik a játékép(ek) szerződés szerinti árával, úgy a Hpt. szerinti pénzügyi lízing egyik fogalmi eleme (kamattörlesztő) nem kimutatható, s így a pénzügyi lízing pénzügyi szolgáltatás sem valósul meg.

Abban az esetben viszont, ha a havi bérleti díj tartalmilag nem csak tőketörlesztő-részt tartalmaz, és a havi bérleti díj által tartalmazott költségelemről megállapítható, hogy megfeleltethető a Hpt. 6. § (1) bekezdés 89. pont d) alpontjában rögzített kamattörlesztő-résznek, úgy a Hpt. szerinti pénzügyi lízing minden definíciós részeleme fennáll.

Ahogy arra az MNB korábbi állásfoglalásaiban² már rámutatott, a Hpt. hivatkozott rendelkezése egyrészt nem zárja ki a kamat havi megfizetése mellett a lízingtárgy szerződés szerinti árának – azaz a tőketörlesztő-résznek – a futamidő végén történő egyösszegű megfizetését, másrészt a lízingdíj megállapítható akár oly módon is, hogy annak kamattörlesztő-része 100 %, tőketörlesztő-része pedig 0 %, és a futamidő végén fizetendő vételár a maradványérték.

Bár a felek a havi bérleti díjban nem nevesítik külön a tőke- illetve kamattörlesztő részleteket, és magában a szerződésben sem kerül sor kifejezetten kamat kikötésére, a Társaság számvitelileg – havonta egyenlő részben – kamatot számol el a futamidő alatt. Miután a tényállás nem tartalmaz a számvitelileg elszámolt kamat mértékére vonatkozóan információt, fentieket, valamint a Beadványban foglaltakat egybevetve, a bemutatott konstrukció értelmezhető úgy is, hogy az Ügyfél a havi bérleti díjban kizárólag kamatot fizet (lízingdíj), míg a futamidő végén fizetendő vételár a maradványérték (tőkerész). Hangsúlyozni szükséges azonban, hogy a konstrukció számviteli elszámolásának a kérdése a fentebb már említettek szerint nem tartozik az MNB feladatkörébe.

A játékép(ek) tulajdonszerzésének lehetőségét (*jogosultság szerzése*) az Ügyfél számára a „*vételi lehetőség*” kikötését tartalmazó megállapodás biztosítja a szerződésben a futamidő végén.

Mindezekből következően és a Beadványban ismertetetteket alapul véve az MNB álláspontja szerint a Hpt. szerinti pénzügyi lízing pénzügyi szolgáltatási tevékenység hivatkozott d) pontjának részelemei – a Kérelmező álláspontjától eltérően – megvalósulhatnak a kamattörlesztő rész szerződésben történő konkrét nevesítése nélkül is, így megállapítható, hogy a Beadványban vázolt szerződéses struktúra valószínűsíthetően megfeleltethető a Hpt.-ben meghatározott pénzügyi lízing tevékenységnek, és mint ilyen, az üzletszerűen csak az MNB engedélyével, pénzügyi intézményi formában végezhető.

Emellett hangsúlyozandó, hogy az érintett Társaság felelőssége olyan szerződéses konstrukció létrehozása, amely megfelel a hatályos jogszabályoknak. Az MNB felhívja a figyelmet arra is, hogy amennyiben színlelt szerződés keretében engedélyköteles üzletszerű pénzügyi szolgáltatási tevékenység – így például a Hpt. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti pénzügyi lízing tevékenység – megvalósítására kerül sor, az MNB az engedély nélkül végzett tevékenységet piacfelügyeleti eljárásban vizsgálhatja.

Az MNB végül felhívja a figyelmet arra, hogy egy esetleges piacfelügyeleti eljárásban az MNB az adott termék (jelen esetben játékép) szerződés szerinti árát is megvizsgálja. Amennyiben a vizsgált konstrukció – ahogyan jelen esetben

² [tmpCAE8.tmp\(28666678\).pdf \(mnb.hu\)](#) és [292492_AF_kozzetetel.pdf \(mnb.hu\)](#)

is – a Hpt. szerinti pénzügyi lízing tevékenység jellemzőit mutatja, úgy a vizsgálat alá vont jogalanyoknak kell igazolnia, hogy a konstrukció keretében bérbeadott termék bérbeadáskori értéke eléri vagy meghaladja azt az összeget, amelyet a bérlő a termék bérlésével (bérlési díj) és a tulajdonjogának megszerzésével (maradványérték) összefüggésben a bérbeadó részére a futamidő során összességében megfizet. Ennek sikertelensége esetén a tevékenység az MNB vizsgálatában jogosulatlan pénzügyi szolgáltatásnak minősülhet.

Budapest, 2023. június